مەهمەت ئاکتاش بەرهەمهێنەری کورد: دەبێ لە روانگەی منداڵانەوە فیلم بەرهەم بێنین

مێنووچێهر جیهانی – "مەهمەت ئاکتاش" بەرهەمهێنەری کورد لەو باوەڕە دایە کە دەبێ لە روانگەی منداڵانەوە خەریکی فیلم چێکردن بین و ئەوەی کە ئەوان لە جیهانی دەوروبەریان وەریدەگرن و لێی تێدەگەن، وێنەی بگرین.

بە پێی راپۆڕتی لێژنەی پەیوەندییەکان و راگەیاندنی سەودووهەمین خولی فیستیقاڵی نێونەتەوەیی فیلمەکانی منداڵان و مێرمنداڵانی ئێران ICFF، پەنێلی "بەرهەمهێنانی هاوبەشی ئێران، تورکیا و وڵاتانی ئەورووپی" بە ئامادەبوونی "مەهمەت ئاکتاش"، بەرهەمهێنەری نێودەوڵەتی سینەما لە کتێبخانەی ناوەندی ئیسفەهان بەڕێوەچوو.

"مەهمەت ئاکتاش" لە سەرەتای ئەم کۆبوونەوەیەدا، سەبارەت بە بواری چالاکی خۆی گوتی: من زیاتر لە ئەڵمانیا چالاکی دەکەم و لەم وڵاتە نووسینگەیەکمان هەیە کە بەرهەم گەلێکی هاوبەش لەگەڵ وڵاتانی وەکوو ئێران، ئەڵمانیا، میسر، تورکیا و وڵاتانی ئەورووپی ئەنجام دەدەین. پێم وایە تێکەڵاوییەکی باسەکان روویداوە و دروستە کە من لە کۆمەڵگای تورکیاوە سەرم هەڵداوە، بەڵام زۆربەی پرسی بەرهەمهێنانی هاوبەشی ئێمە لەسەر وڵاتانی ئەورووپی ورد بۆتەوە.

ئەو پاشان سەبارەت بە ناوەرۆکی بەرهەمهێنانی هاوبەش لە سینەمادا روونیکردەوە: بەرهەمهێنانی هاوبەش تەنیا ئەمە نیە کە ژمارەکان و رەقەمەکان و بوودجەکانی فیلمەکان رابگەیەنین، بەڵکوو بەرهەمهێنانی هاوبەش سەبارەت بە چیرۆکی یەک خەتی فیلمەکە و ئەو تایبەتمەندییە هونەرییانە و وەرگرتنی بەرپرسایەتی لایەنەکانی بەرهەمهێنانە.

ئەم بەرهەمهێنەرە کوردە لە درێژەی قسەکانیدا گوتی: کاتێک لە ناوچەیەکدا دەمانەوێت دەست بە بەرهەمهێنانی هاوبەش بکەین، یەکەمین پرسیار ئەمەیە کە بۆچی دەمانەوێت وەها کارێک ئەنجام بدەین، چ شت گەلێک لەم ناوچەیەدا بوونی هەیە کە لە نێوان دوو لایەندا هاوبەشن، بۆ بەرهەمهێنەران ئۆرجیناڵ بوون یەکجار گرینگە و پاشان بە بابەتی فرۆش و نمایش کردنی جیهانی سەرنج دەدرێت.

ئەکتاش جەختی کردەوە: پرسیاری دوایی کە دەبێ بیپرسین، ئەمەیە کە دەرهێنەر چ کەسێکە و چ ئەزموونێکی هەیە؟ ئەو کۆمپانیایەی کە

دەیهەوێت چێکردنی فیلمەکە لە ئەستۆ بگرێت، خاوەنی چ بوارێکە؟ بەرهەمهێنەرانی ئەورووپی بە دەرهێنەرانی فیلمی یەکەم زۆر متمانە ناکەن و بە دوای بەرهەمەکانی دەرهێنەرانی بەئەزموون و لێهاتوودا دەگەڕێن، هەڵبەت هەندێک جاریش بووە کە دەرهێنەرانی فیلمەکانی یەکەم لە لایەن بەرهەمهێنەرانەوە پاڵپشتییان لێکرا، بەڵام بە زەریفی و وردبینییەکی یەکجار زۆر هەڵبژێردران.

ئەو بە ئاماژەدان بە دەرهێنەرەکانی بەئەزموونی سینەمای ئێران رایگەیاند: من سەبارەت بە دەرهێنەرانی ئەستێرەی سینەمای ئێران لەوانە "ئەسغەر فەرهادی" و "عەباس کیارۆستەمی" قسە ناکەم، چون هەموو کەس هۆگری ئەوەن کە لەگەڵ ئەم کەسایەتییانە کار بکەن، بەڵکوو سەبارەت بە دەرهێنەرانی گەنج و لاو قسە دەکەم. لە ئەورووپا بەرهەمهێنەرەکان بە دوای یەک زمانی نوێی سینەماییدان و ئەگەر ئەم دەرهێنەرە لاوانە خاوەنی ئەم زمانە نوێیە نەبن، بە دڵنیاییەوە هەڵنابژێردرێن. لە راستیدا لە چیرۆکی دووپاتە و دەست لێدراو بێزارن و بە دوای بەرهەمێکی نوێ، جیاواز و ئۆرجینالدا دەگەڕێن.

ئەم سینەماکارە بە ئاماژەدان بە ئیمکانەکانی چێکردنی فیلم لە ئەڵمانیا، روونیکردەوە: هەندێک ریزبەندی بۆ چێکردنی فیلم لە ئەورووپا بوونی هەیە، بە تایبەت لە وڵاتی ئەڵمانیا. بۆ وێنە ئەگەر یەک بەرهەمهێنەری ئێرانی بیهەوێت، بەرهەمێکی هاوبەش ئەنجام بدات و یەک میلیۆن یۆرۆ بباتە ئەوێ، بە شێوەی ئۆتۆماتیک 20 تا 30 لەسەدی تێچووی بەرهەمهێنان لە ئەستۆ دەگرن، هەروەها لە بواری ئامادەکردنی دیمەنی لێکەیشێنی شوێنی وێنەگرتنی فیلمەکەش یەکجار یارمەتی دەدەن. تەنانەت دەرهێنەرەکانی ئەمریکاییش دێن بۆ ئەڵمانیا و لەم دەڤرایەتی و ئیمکانییەتە بۆ چێکردنی فیلم کەڵک وەردەگرن. لە راستیدا بۆ سینەماکارانی سەربەخۆ دوو رێگا بوونی هەیە، یەکەم ئەوەی کە دەتوانن لە رۆژئاوا شەریکێک بۆ بەرهەمهێنانی هاوبەش پەیدا بکەن، دووهەم ئەوەی کە بازاڕی ئاسیایی دەتوانێت رێگایەکی شیاو لە بەر چاویان بێت.

ئەو بە ئاماژەدان بەو بەرهەمە هاوبەشانەی خۆی لەگەڵ وڵاتانی ئاسیایی گوتی: ساڵی پێشوو من دوو بەرهەمهێنانی هاوبەشم لە ناوچەی بازاڕی ئاسیایی هەبوو، هەڵبەت وڵاتانی دیکەی ئەورووپا وەکوو ئەڵمانیا و فەرەنساش لە بواری بەرهەمهێنانی هاوبەش لەگەڵ بازاڕی ئاسیاییدا هاوکارییان هەیە.

هەروەها دەرهێنەران و بەرهەمهێنەرانی ناوچەی کەنداوی فارس یەک رێگای یەکجار گرینگ لەبەر دەمیاندا هەیە و ئەویش خەڵاتە سینەماییەکانە کە ئۆسکاری ئاسیایی
ناوی لێ نراوە.

ئەکتاش ئەوەشی راگەیاند: یەکەمین هەنگاو کە لە یەک پڕۆژەدا دەتوانرێ بنرێت، ئەمە نیە کە 20 هەزار یۆرۆ وەربگرن، بەڵکوو دەبێت خۆتان نمایش بکەن و لە فیستیڤاڵە جۆراوجۆرەکاندا بەشداری بکەن، بۆ ئەوەی کە ببیندرێت.

ئەم سینەماکارە پاشان باسی پێداچوونەوەی فیستیڤاڵەکان، کۆمپانیاکان و ئەو دامەزراوانەی کرد کە لە چێکردنی فیلمەکانی سینەماییدا یارمەتی دەرهێنەرەکان دەدەن کە لەوانە دەتوانرێ بە سینەفۆنداسیۆنی فیستیڤاڵی کان، فیستیڤاڵی فیلمی بەرلین، فیستیڤاڵی فیلمی لۆکارنۆ، فیستیڤاڵی فیلمی ڤێنیز، وڵاتانی نەرویژ و سویسڕا و چەندانی دیکە ئاماژە بدرێت. ئەو سەبارەت بە چۆنیەتی کارکردی فیستیڤاڵی فیلمی بەرلین لەم بوارەدا گوتی: لە فیستیڤاڵی فیلمی بەرلین بۆ وەرگرتنی پاڵپشتییەکانی ماڵی و بێجگە لە ماڵی و دارایی بۆ چێکردنی یەک فیلم رکابەرییەکی سەخت بوونی هەیە، لەبەر ئەوەی کە چەندین دەرهێنەری دیار و ناسراو بەشدارییان تێیدا هەیە و وەرگرتنی ئاسانکاری و بوودجەی پاڵپشتی بۆ یەک دەرهێنەری لاو سەختە. هەڵبەت دەبێ 50 لەسەدی پاڵپشتی دارایی و ماڵییان لە وڵاتی خۆیانەوە هەبێت.

ئەو هەروەها بە دەربڕینی ئەوەی کە هەندێک لە بەرهەمهێنەرەکان بە شێوەی ناوچەیی چالاکی دەکەن، ئاماژەیدا بە بەرهەمە هاوبەشەکانی سینەمای تورکیا و ئێران و یادی “بایرام فەزلی” دەرهێنەری فیلمی “جندۆکەی جوان”ی زیندوو کردەوە کە فیلمێکی هاوبەشی لەگەڵ وڵاتی تورکیا چێکردووە.

ئەکتاش بە جەخت کردنەوە لەسەر ئەوەی کە بابەتی بەرهەمهێنانی هاوبەش بە شێوەی زەماوەند کردن و هاوسەرگیرییە، درێژەی بە قسەکانیدا گوتی: دوو کلتووری جیاواز لە یەک خولی ماوە درێژدا، زەماوەندێک لە نێوانیاندا ئەنجام دەرێت کە لە تەنیشت یەکتردا جێگیر بن و لەگەڵ تایبەتمەندییەکانی یەکتر ئاشنا بن. ئەم رووداوە پێکەوە دانانی دوو نەریتی رەسەنی کۆنی فیلم چێکردن لە تەنیشت یەکتر دایە، ئەو نەریتانەی کە لەگەڵ هەبوونی هەموو جیاوازییەکان لە تەنیشت یەکتر دادەندرێن و لە یەکدی بابەت گەلێکی زۆر فێر دەبن.

ئەو لە درێژەی قسەکانیدا گوتی: پرسی بەرهەمهێنانی هاوبەش دەتوانێت یەک کلتووری فیلم چێکردنی نوێ بە ناوچەکە و جیهان بناسێنێت. دوو زمانی جیاوازی سینەمایی دەتوانن لە تەنیشت یەکتردا جێگیر بن و ببنە یەک جەستەی تاک و بۆ جیهان ئاراستە بکرێن.

ئەم بەرهەمهێنەرە هەروەها سەبارەت بەو کێشە و گرفتانەی کە لە بواری بەرهەمهێنانی هاوبەشدا روو دەدات، گوتی: ئەو کێشە و

گرفتانەی کە لە بواری بەرهەمهێنانی هاوبەشدا بوونی هەیە، زیاتر لایەنی خۆجێی و خۆماڵییان هەیە، ئەم خاڵە یەکجار گرینگە، کاتێک لە قۆناغی فیلم چێکردندا هەموو شاد و دڵخۆشن، بزانن کە یەک گرفتتان هەیە، لەبەر ئەوەی کە هیچ کات لە کاتی چێکردنی یەک فیلمدا هەموو ستاف و گروپی ئامادەکاری فیلم شاد و دڵخۆش نین.

بەشی دووهەمی ئەم کۆبوونەوەیە بۆ سینەمای منداڵان تەرخان کرا و ئەکتاش سەبارەت بە روانینی جیهانی بە پرسی سینەمای منداڵ رایگەیاند: ئێمە لە دوو رستەی بنەڕەتیدا دەتوانین سەبارەت بە سینەمای منداڵ قسە بکەین، ئەوەی کە فیلم بۆ منداڵە یان سەبارەت بە منداڵ؟ بە بڕوای من هەر دوو رستە دروستە، من خۆم کوڕێکی تەمەن 10 ساڵم هەیە کە بەردەوام ئەنیمەیشێن چاو لێ دەکات و کاتێک من ویستم فیلمێکی ئێرانی (کوردی) بۆی نیشان بدەم، بەڵام چون بۆ تەمەنی ئەو گونجاو نەبوو، قەبووڵی نەکرد.

ئەو لە درێژەی قسەکانیدا گوتی: لە ئەڵمانیا یاسا و ڕێسایەکی زۆر بۆ چۆنییەتی نمایش کردنی فیلمەکان بۆ منداڵان بوونی هەیە، بە بۆچوونی من دەبێت باڵانسێک لە نێوان ئەو راستەقینەی کە هەیە لەگەڵ جیهانی منداڵانە دروست بکەین، ئێمە دەبێ لە روانگەی منداڵانەوە خەریکی فیلم چێکردن بین و ئەو شتەی کە ئەوان لە جیهانی دەوروبەریان وەریدەگرن و لێی تێدەگەن، وێنەی بگرین.

لە بەشی کۆتایی ئەم کۆبوونەوەیەشدا “کامبێزیا پەرتەوی” سەبارەت بە باسی بەرهەمهێنانی هاوبەش بۆچوونی خۆی بەم جۆرە دەربڕی: ئێمە هیچ بەرهەمێکی هاوبەشمان لە پێش شۆڕشەوە تا وەکوو ئەمڕۆ نەبووە.، تەنانەت بەر لە شۆڕش وەزارەتی فەرهەنگ و هونەر بڕیاریدا بۆ چێکردنی فیلم گەلێکی لەم جۆرە و تەنانەت ستافی ئامادەکاری بیانیشیان بۆ وڵاتی ئێران هێنا، بەڵام هیچ کات ئەو جۆرەی کە دەبێ ئەم فیلمە وەکوو یەک بەرهەمی هاوبەش نەبینرا.

ئەو وەبیری هێنایەوە: پێناسەی من لە بەرهەمهێنانی هاوبەشی فیلم ئەمەیە کە سەرمایەدانەرانی چەند وڵات کە دەیانەوێت بەرژەوەند و سوودێکی زیاتر لە فیلمەکە بەدەست بهێنن، بڕیار بۆ چێکردنی بەرهەمهێنانی هاوبەش دەدەن بۆ ئەوەی کە بتوانن نمایش کردنێکی بەربڵاوتریان هەبێت، بەڵام ئێمە لە ئێران ناتوانین بڵێین بەرهەمهێنانی هاوبەشمان هەیە.